

Ó, Kedves Régi Iskolám!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy még rám is büszke lehet az iskola, így 79 évesen. Egyébként is, jó ötven éve tartó szemlélet szerint, ha egy-egy osztályból orvosok, mérnökök, híres üzletemberek kerülnek ki, az büszkeség, de ha valaki a papi hivatást választja, annak nincs különösebb értéke. Bár osztályunkban egyedül voltam kitűnő tanuló mindvégig, elsősorban a szorgalmam, s az akaratí tényezők miatt.

A ferences gimnáziumba osztályidegen gyermekként kerültem be származásom miatt '50-ben, amikor visszaadtak nyolc egyházi iskolát, így az ismert kategóriák közül: munkás, paraszt, értelmiségi után engem csak a negyedik, az *egyéb* csoportba soroltak. De „*Isten azt választotta ki, ami a világ szemében gyöngye, hogy megszégyenítse az erőseket, ... a semminek látszókat, hogy azokat, akik valaminek látszanak, megsemmisítse.*” Mint ragyogó palotába, úgy kerülhettem be az intézetbe, miután két évig iskolába sem vettek fel sehova, hanem gyermekként kapáltam, arattam, cséplőgépnél dolgoztam. Eközben szellemileg megerősödtem.

Amit sose hagytam el: nem emlékszem arra, hogy a vasárnapi miséről egyszer is elmaradtam volna kicsiny koromtól kezdve. Hatéves koromban azt mondogattam, hogy kocsis leszek (a lovak nagyon érdekeltek) vagy pap. Rendszeresen ministráltam 6-7 éves kortól. Az esztergomi évek ezt megerősítették bennem. Reggelente lejártam az ottani templomba, s valamelyik atya mellé szegődtem – így az oltár körül forgolódtam. Sőt kettőnket meghívtak énekelni a ferences teológusok közé a déli misére, a kórusra, s pl. Teofil atyával, Vazullal, Félix atyával és társaival együtt énekelünk gregorián énekeket. Eszembe sem jutott akkor, hogy pap leszek. Főként azért, mert számon tartottam, hogy görög katolikus vagyok, ám mindig római templomba jártam addig, mert Orosházán, Gyomán, Nádudvaron, Esztergomban csak az volt, s anyám is római volt, sőt romai katolikus pap is lett a rokonságból.

Ignác atya volt a prefektusunk. Vékonyka, aszketikus alkatú volt akkoriban, fiatalon. A hálónk mellett volt a kis szobája, s úgy mondták a fiúk, hogy amikor rosszak voltunk, magát ostorozta, s áthallatszott a korbács csattogása. Egyébként is nagy elszántság kell ahhoz, hogy valaki a szerzetességet válassza, főként mostanság, amikor ömlik a szexualitás a TV-én keresztül. A korbács lehet, hogy önnevelési eszköz is volt századokon át. Áldott legyen az emléke Ignác atyának!

Arisztid atya rendszeresen bejött vacsora alkalmával, amikor valami gyengébb főzelék volt feltálalva, s jelenlétével, humorával biztatott bennünket, s egalizálta azt, ami a vacsorából hiányzott.

Sándor atyát kedveltem, mert szerettem a matekot, s ő kemény volt. Amikor azt mondta, hogy „édeseim”, akkor volt a legnagyobb bajban az osztály.

Jeromos atya, Béda, Lőrinc atyák, „hosszú” és „rövid” Antal, Lukács, Gottfried atyák jönnek sorjába emlékezetembe. Legyenek áldottak poraikban is!

Aztán a nagy fordulat: érettségi idején Hajdúdorogra kerültünk, a görögség „fővárosába”, a nagyszülők kétvégű, egyszerű kis házába. Hazatérve már az első vasárnapon felkerekedtem ebéd után, hogy ismeretlenül a káplánt felkeressem, s nála látogatást tegyek, mert papi társaságba vágytam. Elmondtam, hogy ki vagyok, s hogy most érettségiztem Esztergomban, kitüntetéssel, s mivel azon a vasárnapon hirdették ki a miséken (de én még akkor is a római templomban voltam misén), hogy lehet jelentkezni papnövendéknek, ő egyből azt hitte, hogy jelentkezni jöttem. Rá se kérdezett, hanem azt mondta rögtön, hogy jó, akkor átmegyünk a parókus atyához és ő kitölti a jelentkezési lapot. Egy pillanat állt rendelkezésemre a döntéshez. S hirtelen úgy láttam magam, mint aki egy dombtetőn áll, hajamat felborzolja a szél, s a széllal szemben megindulok, hogy szembeszálljak a kor ateizmusával. Így kaptam a hivatásomat. Húsz éves voltam, bátor és nem félttem semmitől, sőt elszánt voltam, s

rábólintottam az ajánlatra: jó! Menjünk! Másnap már papnövendék voltam, mert elsőnek hirdette ki a helynök a nevemet, hogy felvettek a tíz megfelelt közé. A szemináriumban jól éreztem magam és lelkesen készültem a hivatásomra.

Feleségemül egy tizenegy gyermekes, sokáig kántortanítóul is szolgált tanító hatodik gyermekét adta a gondviselés, aki kitűnő tanuló volt, tanítónő, hű társam és segítóm volt egyházközségi szinten is a pasztorációban, minden téren.

Nyírparasznya volt az első helyünk. Ez egy Mátészalkához közeli falucska, ahol 22 évet szolgáltunk. Csodálatos évek voltak ezek. Az 1000 lelkes falu lakosainak 2/3-a volt görög-római katolikus vallású, de száz iskolás-óvodás gyermek is jelen volt a diákmisén. Első vasárnap alig győztem a gyóntatásukat megoldani. Hetente kétszer kerékpárral bejártam a falut, és szóltam a gyerekeknek, hogy el ne feledkezzenek jönni a templomi hittanra, amely focival kezdődött, majd a parókia tágas folyosójára vittünk be lócákat, és feleségem is tanítónőként jelen volt, hogy a fegyelmesséssel ne kelljen nekem foglalkoznom. Bensőséges kapcsolat alakult ki közöttünk a hívekkel ennyi év alatt. Ám egészségügyi okokból váltani kellett, mert a sok kerti munka – gyümölcsöst létesítettem –nagyon megviselte a csontjainkat.

Érpaták községben szintén 22 évet szolgáltunk. Boldogok voltunk, mert 250-300 személynél kevesebben egyik helyen sem voltak a vasárnapi miséken, így mindig „tele templomban” mondhattam a szentbeszédet, s tornyot is építettünk a falunak. Négy könyvem jelent meg *Üres kezünk szelíd csodája* sorozattal. Az első: *Ünnepi beszédek*, a második: tételes *Homiliák*, a harmadik: *Temetési beszédek*, végül a negyedik: *Életem története*.

Házasságunkból nyolc gyermek született és nőtt fel, és immár 29 unokánk van, és a negyedik dédunokát várjuk. Két fiunk választotta a papi hivatást. Az egyik szerzetes, akiből az első miskolci görög püspök és exarka lett. Öt lányunkból pedig négy lett papné és eddig egy unoka. Ez önmagában is nagy isteni ajándék. Ezt csak Ő tudja, hogy miért szeret bennünket így és miért részesülünk ennyi áldásban. Hozzáteve, hogy gyermekeink nemcsak megszülettek, hanem tanítottuk őket: egyházi iskolában érettségiztek, ami plusz kiadás, öt egyetemet, három főiskolát végzett, és munkanélküli még senki sem volt a családban sohasem. Van tanárnő, pszichológus és végzett jogász unokánk már, orvostanhallgató, mérnök-jelölt, jogász tanuló, pénzügyes egyetemista, és sok apró.

Egy mezítlábas, falusi gyerek elindult a Frankából 59 éve, s így teljesedett ki az élete. Köszönet tanárainknak, s az iskola szellemiségének, és mindenekfelett hála Istennek mindenért.

Orosz Árpád görögkatolikus lelkész